

Till kommunchefer och representanter i Länsledningen.

Inbjudan till samråd gällande eventuell uppstart av lågtröskelmottagning, bl a innehållande sprututbytesverksamhet, i Gävleborg.

Hälso- och sjukvårdsdirektör Göran Angergård har av Hälso- och sjukvårdsnämnden den 12 december fått i uppdrag att förbereda en ansökan till IVO, Inspektion för vård och omsorg, om att starta en lågtröskelmottagning i Gävleborg. Åtterrapporering av uppdraget ska ske på hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde den 25 april 2019.

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten gav i december 2014 ut vägledningen "Hälsofrämjande och förebyggande arbete med hepatit och hiv för personer som injicerar droger". I vägledningen beskrivs hur landsting och regioner kan minska smitta av hepatiter och hiv samt minska lidande hos personer som injicerar droger. Folkhälsomyndigheten har i sin vägledning¹ skattat antalet personer som injicerar droger i Gävleborg till drygt 200² personer med en incidens av 1.1 per 1000 invånare. Region Gävleborg har en av de högsta incidenserna av hepatit C i Sverige sedan flera år. Hepatit sprids till största delen mellan personer som injicerar droger.

Riksdagen ändrade den 1 mars 2017 lagen om utbyte av sprutor och kanyler (2006:323) så att landsting och regioner nu kan besluta om införande av lågtröskelmottagning med utbyte av sprutor och kanyler efter information/diskussion med kommuner och efter att ha fått godkännande från Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Flera landsting och regioner har startat lågtröskelmottagningar. På regeringssammanträdet den 30 november 2017 beslutade regeringen om en nationell strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar, i den nämns personer som injicerar droger som en av de mest riskutsatta grupperna och lågtröskelverksamhet med sprututbyte nämns som en primärpreventiv aktivitet.

¹ Folkhälsomyndigheten, Hälsofrämjande och förebyggande arbete med hepatit och hiv för personer som injicerar droger, en vägledning, Upplaga 1:3, 2015

² Skattat antal personer som injicerar droger i Gävleborg är 217 personer, med ett konfidensintervall på 143 till 371 personer.

Hälso- och sjukvårdsnämnden gav på sitt sammanträde den 31/8 2017, ett uppdrag till Hälso- och sjukvårdsdirektör att utreda förutsättningar för att inrätta en lågtröskelmottagning, bland annat innehållande sprututbytesverksamhet, för målgruppen särskilt utsatta. Utredningen beskrev för- och nackdelar med, samt förutsättningar för och konsekvenser av ett införande av sprututbytesverksamhet.

Utredningen har genomförts genom kunskapsinhämtning från forskningsartiklar, forskningssammanställningar, Folkhälsomyndighetens vägledning, Socialstyrelsen, deltagande i workshop samt intervjuer med verksamhetschef Familjehälsan och Beroendemottagningar, verksamhetschef Specialmedicin inklusive Infektionssjukvård, smittskyddsläkare samt medicinsk rådgivare i Region

Ärendet

En lågtröskelmottagning riktar sig till människor som är särskilt utsatta, som annars inte kommer i kontakt med vården förutom vid akuta situationer. Personer som injicerar droger har karaktäristiska riskbeteenden när det gäller smittspridning, dessa påverkas dessutom av den egna attityden kring sjukdomsrisk och även av otillräcklig kunskap om till exempel smittvägar, skillnad mellan infektion och sjukdom, sjukdomssymptom och hälsofrämjande och förebyggande verksamheter.

Målgruppen för en lågtröskelmottagning är en heterogen grupp där det ofta finns en misstro mot samhället och en känsla av utanförskap. Personer som injicerar droger är ofta svåra att nå med hälsofrämjande och förebyggande insatser eftersom de till viss del är dolda i samhället. En lågtröskelmottagning ska göra det enkelt för målgruppen att komma i kontakt med vården.³ Den bör därför byggas upp utifrån en teambaserad vård, med tillgång till kurator, socialtjänst, beroendevård, psykiatri, husläkare, barnmorska, tandvård och möjlighet att remittera till andra delar av vården, till exempel hudläkare och infektionsläkare.⁴

Ansökan till IVO om att starta verksamhet för sprututbyte ska innehålla:
En redogörelse om hur behovet av avgiftning, vård, behandling samt eftervård av personer som missbrukar narkotika kommer att tillgodoses, hur samarbetet mellan olika vård- och behandlingsformer skall gå till, och vilka rutiner som kommer att användas för att om möjligt tillgodose behovet av informationsöverföring mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Den vidare processen

I samband med att Länsledning Välfärd och Nätverk Välfärd sammanträder den 1/2/1 2019 ges tillfälle för dialog och frågor kring den planerade verksamheten. Ni är också välkomna att kontakta smittskyddsläkare Signar Makitalo på telefon 026 -15 53 09 eller via epost signar.makitalo@regiongavleborg.se.

³ Folkhälsomyndigheten, Hälsofrämjande och förebyggande arbete med hepatit och hiv för personer som injicerar droger, en vägledning, 2015

⁴ Intervju med smittskyddsläkare, verksamhetschefer och medicinsk rådgivare

Skriftliga yttrande från kommunerna ska ha inkommit Region Gävleborg senast 28/2 2019.

Skicka dessa till:
Tommy Stokka
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
801 88 Gävle
Referens HSN 2017/187

Med vänlig hälsning

Tommy Stokka
Stabschef, Hälso- och sjukvården.
